

Sprawozdanie Dyrekcyi

c. k. gimnazyum
ΔΔΔ w Bochni ΔΔΔ

za rok szkolny 1914 15.

NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO
ODBITO W Drukarni E i Dr. K. KOZIĄŃSKICH W KRAKOWIE.
1915.

Nr. 125.
Spr. 6

Część urzędowa.

1. Skład grona nauczycielskiego w roku szkolnym 1914/15.

A) Nauczyciele tutejszego zakładu.

1. **Kurowski Józef**, dyrektor VI. r. na urlopie od 15. marca do 15. lipca 1915.
2. **Bromowicz Ferdynand**, prof., przy wojsku.
3. **Chłap Antoni**, prof., przy wojsku.
4. **Gołąb Marcin**, naucz., przy wojsku.
5. **Fischer Stanisław**, profesor.
6. **Dr. Gofron Bartłomiej**, nauczyciel.
7. **Kantor Józef**, prof. VIII. r.
8. **Łasiński Edmund**, profesor.
9. **Ks. Nalepa Alojzy**, prof. VIII. r., kierownik zakładu od 15. marca do 15. lipca 1915.
10. **Nowak Bronisław**, profesor.
11. **Ks. Pawlus Michał**, nauczyciel.
12. **Serwin Bogusław**, prof., zaskoczony wypadkami wojennymi w zaborze rosyjskim.
13. **Słuszkiewicz Franciszek**, prof. VIII. r.
14. **Stankiewicz Bronisław**, prof. VIII. r., przy wojsku.
15. **Sutkowski Stanisław**, profesor.
16. **Szmyt Jan**, prof., przy wojsku od 21. czerwca 1915.
17. **Trzpis Henryk**, prof. VIII. r.
18. **Tyczka Franciszek**, prof. VIII. r.
19. **Urbanek Józef**, prof., przy wojsku.
20. **Wilusz Zdzisław**, prof., przy wojsku od 15. lipca 1915.
21. **Bielczyk Karol**, egz. zast. naucz.
22. **Budzik Ignacy**, zast. naucz., przy wojsku.
23. **Dr. Chrupek Wiktor**, egz. zast. nauczyciela.
24. **Czechowski Adam**, egz. zast. naucz., przy wojsku.
25. **Gruszka Rudolf**, zast. naucz., przy wojsku.
26. **Halkiewicz Eugeniusz**, zast. naucz., przy wojsku.

27. **Krawczyński Jan**, zast. naucz., przy wojsku.
28. **Rusin Władysław**, egz. zast. naucz., przy wojsku.
29. **Serwin Stanisław**, egz. zast. naucz., przy wojsku.
30. **Tułecki Józef**, zast. naucz., przy wojsku od 15. maja 1915.
31. **Wilczyński Stanisław**, egz. zast. naucz., przy wojsku od 21. czerwca 1915.
32. **Landfisch Mojżesz**, naucz. pomocniczy, przy wojsku.

B) Nauczyciele chwilowo zajęci w tutejszym zakładzie

1. **Barański Franciszek**, prof. z gim. III. we Lwowie.
2. **Chojecki Stanisław**, naucz. z gim. II. w Tarnopolu.
3. **Podoba Jan**, zast. naucz. z gim. w Sanoku.
4. **Romański Jan**, egz. zast. naucz. z gim. w Złoczowie.

C) Służba szkolna.

Tercyan: **Chudzik Jan**.

Pomocnicy: **Romanowski Karol**, przy wojsku.

Stanisz Jan, przy wojsku.

Uwaga: Wymienieni pod *A)* i *B)* członkowie grona — o ile nie byli powołani do służby wojskowej — udzielali różnych przedmiotów w różnych klasach w rozmaitej ilości godzin tygodniowo, zmieniającej się ciągle z powodu poborów wojskowych i wynikającego stąd coraz to innego rozkładu przedmiotów. Przed ostatecznem rozpoczęciem nauki w tut. zakładzie z wymienionych wyżej nauczycieli zajęci byli na kursach naukowych, utworzonych na obczyźnie dla uczniów galicyjskich szkół średnich: Dr. Chrupek Wiktor w Gracu; Czechowski Adam, Słuszkiewicz Franciszek i Trzpis Henryk w Pradze; Wilusz Zdzisław w Bernie. Czynni byli w utworzeniu kursów kształcących dla młodzieży: Kantor Józef w Gafenz w Austrii górnej i Sutkowski Stanisław w Opawie.

II. Zmiany w gronie nauczycielskiem w ciągu r. szk. 1914/15.

C. k. Rada Szkolna Krajowa przyznała dodatki pięcioletnie od 1. czerwca 1914 r:

trzeci prof. *Franciszkowi Słuszkiewicz i Franciszkowi Tycze* rozp. z 7. czerwca 1914. l. 9576/IV. i l. 9575/IV;

drugi prof. *Bronisławowi Stankiewiczowi* rozp. z 7. czerwca 1914. l. 9574/IV;

pierwszy prof. *Bronisławowi Nowakowi* rozp. z 7. czerwca 1914. l. 9573/IV;

a od 1. czerwca 1915:

trzeci prof. *Józefowi Kantorowi* rozp. z 5. czerwca 1915. l. 9495/IV;

drugi prof. *Edmundowi Lasińskiemu* rozp. z 5. czerwca 1915. l. 9849/IV.

Sprawozdanie z przerobionego materiału.

Klasa I a + b. Religia: Materiał przepisany ogólnie przerobiono.

Język polski: Z gramatyki części mowy, części zdania, najpowszejsze gatunki zdań pobocznych. Z Czytań 18 ustępów.

Język łaciński: Z gramatyki deklinacja rzeczownika, przymiotnika, stopniowanie przymiotników, przysłowki, liczebniki. Z Ćwiczeń do ust. 79. włącznie.

Język niemiecki: Z Ćwiczeń Germana i Petelena grup 20 i odpowiednie partye z gramatyki.

Historja: Z podręcznika Geberta i Gebertowej dynastja Piastów i Jagiellonów do ust. XXIII. włącznie.

Geografia: Według podręcznika Romera widnokrąg, kształt ziemi, strony świata, położenie geograficzne, lądy i morza, wody łądowe.

Matematyka: Z arytmetyki układ dziesiątkowy, liczby rzymskie, działania liczbami całkowitemi, miary, wagi, dodawanie i odejmowanie liczb wielorakiel. Z geometrii odcinki, kąty, trójkąty, czworoboki.

Historja naturalna: Z zoologii ważniejsze gatunki ssaków i ptaków. Z botaniki ogólne wiadomości o budowie roślin, nadto jaskrowate, krzyżowe i migdałowate.

Klasa II a + b: Religia: Jak w kl. I.

Język polski: Z gramatyki deklinacja imienia i zdanie złożone. Z Czytań 30 ustępów, z deklamacyi 12 ustępów.

Język łaciński: Z gramatyki powtórzono deklinację imienia, wzięto słowo *sum* i *composita*. Z Ćwiczeń do 95 ustępu

Język niemiecki: Z gramatyki słaba i mocna konjugacja. Z Ćwiczeń 26 ustępów.

Historya: Z podręcznika Semkowicza historia starożytnego Wschodu i Grecyi do wojen perskich.

Geografia: Z podręcznika Siwaka Azya, Afryka, półwysep Bałkański i Apeniński.

Matematyka: Z arytmetyki podzielność liczb, ułamki zwyczajne i działania nimi, reguła trzech prosta. Z geometryi rozmaite rodzaje kątów, przystawanie trójkątów, czworoboki, wieloboki.

Historya naturalna: Z zoologii członkonogi, mięczaki, robaki, szkarłupnie, jamochłony, pierwotniaki. Z botaniki powtórzenie wiadomości ogólnych, nadto jednoliścienne.

Klasa III: Religia: Jak w kl. I.

Język polski: Z gramatyki powtórzono części mowy i zdania, wzięto zdanie złożone i ze składni rządu I. V. IV. i II. Z Czytań 10 ustępów prozaicznych, 4 poetyczne, 2 deklamacye.

Język łaciński: Z gramatyki składnia zgody, ze składni rządu nominativus, vocativus, accusativus i dativus. Z Korneliusa Neposa Aristides, Miltiades, Pelopidas, Cimon.

Język grecki: Z gramatyki deklinacja rzeczowników, stopniowanie przymiotników i liczebniki. Z Ćwiczeń do ust. 89

Język niemiecki: Z gramatyki deklinacje rzeczowników i przymiotników, stopniowanie przymiotników, przyimki, ortografia, dzielenie wyrazów. Z Ćwiczeń 7 grup i 4 deklamacye.

Historya: Z podręcznika Geberta i Gebertowej do Wallensteina wyłącznie.

Geografia: Według podręcznika Siwaka Wielka Brytania, Francya, Belgia, Luksenburg, Hollandya, Szwecya i Norwegia, Dania, Szwajcarya, Niemcy, Rosya do ludności wyłącznie.

Matematyka: Z arytmetyki liczby ogólne i algebraiczne, działania niemi, podnoszenie liczb do kwadratu i wyciąganie drugiego pierwiastka. Z geometryi pomiar utworów prostokątnych.

kreślonych i kolia, powierzchnia i objętość graniastosłupów i ostrosłupów.

Fizyka: Materiał przepisany w skróceniu.

Klasa IV: *Religia*: Jak w kl. I.

Język polski: Z gramatyki naukę o wierszowaniu i stylu poetyckim. Z lektury „Pana Tadeusza“ Mickiewicza i uwagi o poezji epicznej i jej najważniejszych rodzajach.

Język łaciński: Z gramatyki czasy i tryby w zdaniach głównych i pobocznych. Z Cezara „Comm. de bello gall.“ ks. I. 1—30, ks. III. 1—12.

Język grecki: Z gramatyki verba liquida, tempora secunda, druga konjugacya, piąta klasa czasowników. Z Ćwiczeń odpowiednie ustępy do 216. wyłącznie.

Język niemiecki: Z gramatyki zdania poboczne i zamiana mowy wprost na zależną. Z Ćwiczeń 7 grup i 2 deklamacye.

Historya: Historia starożytnego Wschodu i Grecyi.

Geografia: Według podręcznika Majerskiego: ziemie dawnej Polski; układ poziomy i pionowy Austro-Węgier.

Matematyka: Z arytmetyki cztery działania jednomianami i wielomianami, ułamki, stosunki i proporeye, pojęcie funkcyi. Z geometryi proste, kąty, trójkąty i ich przystawanie.

Fizyka: Materiał przepisany w skróceniu wyczerpano

Chemia i mineralogia: Według podręcznika Duchowicza i Wiśniowskiego do związków organicznych.

Klasa V: *Religia*: Jak w kl. I.

Język polski: „Pan Tadeusz“, epika, liryka i dramat.

Język łaciński: Z gramatyki deklinacye, kojungacye, rozbiór zdania, zdania główne i poboczne, składnia zgody i nieco ze składni rządu. Z Owidyusza „Przemian“ 6 ustępów, z „Kalendarza“ 1 ustęp. Z Liwiusza ks. XXI. 1—10.

Język grecki: Z Ksenofonta Anabasis ust. 1, 2, 3, 5, 7, 8; z Pamiętników ust. 3.; Z Iliady ks. I. 1—250.

Język niemiecki: Z Wypisów życiorysy klasyków i Lessinga Minna von Barnhelm.

Historya: Z historyi rzymskiej od wojen punickich do końca; z historyi średniowiecznej do Ottonów wyłącznie.

Geografia: Europa południowa i zachodnia, Australia i Ameryka pod względem fizycznym, politycznym i ekonomicznym.

Matematyka: Z algebry według podręcznika Mihiłowicza prze-

pisany materiał przerobiono w skróceniu. Z geometryi proste i płaszczyzny w przestrzeni, kąty bryłowe, symetria, podział brył i obliczanie ich powierzchni i objętości.

Mineralogia i geologia: Materiał przepisany wyczerpano. Z botaniki cechy i rozmnażanie się roślin komórkowych, paprotników i roślin nasiennych; budowa i czynności roślin naczyniowych; szczegółowa systematyka roślin kwiatowych.

Klasa VI: Religia: Jak w kl. I.

Język polski: Do Krasickiego wyłącznie.

Język łaciński: Sallustiusa Bellum Catilinae; Cicerona Oratio I. in Catilinam; Wergiliusa Eneida I. 1 — 401.

Język grecki: Iliady ks. VI. i XVI. Jako prywatna obowiązkowa lektura ks. VII i XXII. Gramatyka przygodnie.

Język niemiecki: Z Wypisów życiorysy klasyków; Goethego Herman i Dorota.

Historia: Z historii średniowiecznej od r. 1270. do końca; z historii nowożytnej do wojny trzydziestoletniej wyłącznie.

Geografia: Według wykładów przerobiono Niemcy.

Matematyka: Z algebry logarytmy, równania wykładnicze i logarytmowe pierwszego stopnia. Z geometryi funkcye goniometryczne, rozwiązywanie trójkątów prostokątnych i najprostsze zadania z trójkątów ukośnokątnych.

Historia naturalna: Somatologia i charakterystyka kręgowców.

Klasa VII: Religia: Jak w kl. I.

Język polski: Mickiewicz i Słowacki do Kordyana.

Język łaciński: Wergilego Eneida ks. VI; wyjątki z ks. VIII. Jako prywatną lekturę obowiązkową Cicerona Laelius de amicitia. Pliniusza 1 list. Z gramatyki o szyku.

Język grecki: Platona Apologia. Demostenesa I. mowa olintyjska i mowa o pokoju. Odyssea ks. I. i V. Obowiązkowa lektura 1 ks. Odyssei.

Język niemiecki: Z Wypisów 4 ustępy. Schillera Wilhelm Tell i Die Räuber.

Historia: Wiek 18. i 19. do zbrojnego pokoju w Europie; z historii polskiej do Zygmunta III. wyłącznie.

Matematyka: Z algebry postępy arytmetyczne i geometryczne, rachunek procentu składanego do rent wyłącznie. Z geometryi analitycznej do elipsy wyłącznie.

Fizyka: Według podręcznika Tomaszewskiego do wpływu ciepła na stan skupienia ciał wyłącznie. Z chemii wstępne wia-

domości i najważniejsze pierwiastki i ich związki — nieorganiczne.

Propedeutyka filozofii: Pojęcia, sądy, syllogizm.

Klasa VIII: We wszystkich przedmiotach materiał przepisany w odpowiednim skróceniu wyczerpano.

IV. Kronika zakładu.

Rok szkolny 1914/15 — upłynął pod znakiem wielkiej wojny. Huragan krwawych zapasów, szalejący z przemożną gwałtownością przedewszystkiem na ziemiach polskich, przewalił się i przez nasze ciche miasteczko i zostawił smutne ślady wszystko niszczącej pożogi.

Zależnie od wypadków wojennych różnym kolejom losu ulegał nasz zakład w ciągu ubiegłego roku szkolnego. Po wpi-sach i egzaminach wstępnych do kl. I., przeprowadzonych w przepisany terminie, dyrektor zakładu zajął się najpierw uzupełnieniem grona, uszczuplonego skutkiem powołania pod broń 10 nauczycieli. Przerzedzone grono uzupełniono nauczycielami z gimnazyów Galicyi wschodniej, zbiegłymi do Bochni przed najazdem wroga, poczem rozpoczęto dnia 15. września rok szkolny wstępną konferencyą grona nauczycielskiego. Naukę jednak już po tygodniu musiano przerwać wskutek zajęcia gmachu przez szpital wojskowy. Potem różne oddziały wojsk — przeważnie z pospolitego ruszenia — zajmowały gmach. Na bezczynność i wałęsanie się została skutkiem tego skazaną ucząca się młodzież, zwłaszcza miejscowa. Trzeba było temu zapobiedz. Jakoż usilnym staraniem dyrektora Kurowskiego udało się uzyskać odpowiedni lokal: był nim Dom katolickich stowarzyszeń, własność ks. prałata Wilczkiewicza i filialne klasy u p. Górowej. Już było wszystko gotowe, aby dnia 3. listopada po raz wtóry rozpocząć naukę, gdy zjawiły się szpitale wojskowe z Rzeszowa i zajęły wszystkie miejsca do nauki przygotowane. O nauce nie mogło być mowy zwłaszcza, że coraz gorsze wieści nadchodziły z placu boju. Niepokój wzrastał z każdym dniem. Potęgował go widok ciągnących na zachód podwód, artyleryi, piechoty. Zbliżała się burza wojenna. Zwiastował ją huk dział, grzmiących gdzieś na północy. W poniedziałek 9. listopada zwinął swój obóz i opuścił Bochnię szpital wojskowy. W ślad za nim ruszyli mieszkańcy Bochni — przedewszystkiem świat urzędniczy. W mieście zostali ci, którzy na wszelki przypadek zostać postanowili. Dyrektor zakładu Kurowski, zdawszy opiekę nad budynkiem i zbiorami naukowymi ks. prof. Alojzemu Nalepie, zabrał ze sobą kasę gimnazjalną wraz z ważniejszymi dokumentami i wyjechał do Wiednia.

Przemarsz wojsk austriackich trwał w dalszym ciągu. Różne ich oddziały przepędzały noce w gmachu gimnazjalnym. Okna budynku niepozamykane a wystawione na wicherę jesienną, postradały wiele szyb. Zakład odrapany i zanieczyszczony — przykry przedstawiał widok. A tymczasem nieprzyjaciel zbliżał się. W przeświadczeniu, że w budynku rządowym wróg z pewnością zniszczy akta gimnazjalne — zarządził ks. prof. Nalepa przeniesienie ich do tutejszego Magistratu.

Czwartek 26. listop. 1914. smutnie zapisał się w pamięci mieszkańców Bochni — w dniu tym bowiem w godzinach rannych armia rosyjska wkroczyła do miasta. Rozpoczęła się rosyjska gospodarka. Budynek gimnazjalny zaroil się żołdatami; przed gmachem na trawnikach zapłonęły ogniska. Dziedziniec zajął tren. Trzaskające koło gmachu parkany zwiastowały początek szkód, jakie zakład niebawem poniesie. Przedstawienia i prośby, wnoszone do oficerów przez ks. prof. Nalepę, aby nie czyniono szkód, były bezskuteczne. Za spalonym parkanem poszły węgle gimnazjalne. Prośba o ich sprzedanie i ustalenie ceny za ich odstąpienie na opał oficerskich mieszkań — okazała się czystą komedią: węgla używano, ale go nie zapłacono.

Najbardziej we znaki zakładowi dała się drużyna, która przez dłuższy czas zajmowała gimnazyum. Członkowie tej drużyny włamali się do gabinetu fizykalnego i historii naturalnej, gdzie z bezprzykładną swawolą poniszczyli przyrządy i okazy a kosztowne szafy porozbijali. Przed ich brutalnym wandalizmem nie ostała się i biblioteka gimnazjalna nauczycieli i uczniów. Co kosztowniejsze dzieła i ilustracye potargano i porozrzucano. Dobrano się i do instrumentów muzycznych i urządzono kakofoniczny koncert. Odbyło się niszczenie dla niszczenia; kiedy zaś ks. prof. Nalepa w grzecznej formie zaprotestował przeciw takim bezmyślnym szkodom przed dowódcą onej drużyny, rosyjskim pułkownikiem, odpowiedział mu tenże: „Odpowiednie zakazy wydałem, a co do instrumentów muzycznych dziwi mnie podobny zarzut, bo przecież grają na nich ludzie inteligentni, muzycy, uczniowie konserwatoryum“.

przyszły pułki syberyjskie i dopełniły miary zniszczenia. Poodbijane sale splądrowały do reszty, zostawiając nie dający się opisać nieporządek. Doszło do tego, że resztki przyrządów, okazów, ilustracyi, książek, wałało się w błocie po

różnych miejscach bliższych i dalszych gimnazyum. Jednego dnia naszedł ks. prof. Nalepa jakiegoś malca rosyjskiego przy otwartej szafie i rozrzucającego przyrządy gimnastyczne; innym razem znalazł na podwórzu gimnazyalnem trąbę – helikon, własność zakładu, prawdopodobnie przeznaczoną do zabrania. Rąbanie ławek i urządzenia szkolnego było na porządku dziennym. Koło 11. grudnia 1914. r. przedstawiało gimnazyum jeden straszny obraz spustoszenia, niechlujstwa wewnątrz i zewnątrz.

Ten stan rzeczy znalazł szpital rosyjski Nr. 357, który dnia 13. grudnia zajął gimnazyum. Komendant jego, prywatny docent uniwersytetu, zdumiał się na widok spustoszenia, zwłaszcza w gabinetach i porobił odpowiednie napisy, wyłączające gabinety i biblioteki od zajęcia. Przez jeden cały dzień pracowało dziesiątki ludzi nad wynoszeniem wszelkiego niechlujstwa ze sal i korytarzy na dziedziniec, gdzie powstały z tego nigdy przedtem niewidziane kupy słomy, szmat, papieru itd.

Ale to porządkowanie zakładu nie przydało się już na nic owemu szpitalowi, bo następnego dnia 14. grudnia nastąpił odwrót armii rosyjskiej, pobitej w wielkiej bitwie pod Limanową.

Dzień 15. grudnia będzie pamiętny dla mieszkańców Bochni i zakładu naszego. Rano jeszcze dnia tego snuły się po mieście oddziały wojsk rosyjskich i patrole kozackie. Nagle w południe zjawilo się dwóch ułanów austriackich, pędzących cwałem ulicą Kazimierza Wielkiego z bronią w ręku gotową do strzału. Radość zapanowała w mieście na widok dzielnych ułanów i uciekających przed nimi lub poddających się Moskali. Za ułanami, którzy w samem mieście zabrali do niewoli 200 żołdatów wraz z oficerem, rychło nadeszły większe oddziały wojsk austriackich.

Tak skończyło się trzechtgodniowe panowanie Rosyan w Bochni.

Dalsze dzieje zakładu w tym roku szkolnym pod względem wypadków wojennych już mniej interesujące. Z powrotem austriackich wojsk zakład stałe używany na różne szpitale, dziedziniec na postój dla trenów i kuchnie. Przez kilka dni gościło gimnazyum w swoich murach około 100 legionistów naszych z brygady Piłsudskiego.

W rękach austriackich oddziałów sanitarnych zmienil się zasadniczo wygląd budynku gimnazyalnego. Ściany w salach i na kurytarzach pobielono, podłogi pomyto, szyby do okien

powprawiano. Ocalone przyrzady i okazy pownoszono na swoje miejsce, własność gimnazjalną uszanowano.

Tymczasem pozostali członkowie grona nauczycielskiego, profesorowie: Bielczyk, Fischer, Nowak, Tułeczki, Wilczyński i dwaj katecheci ks. Nalepa i ks. Pawlus postanowili z miejscową młodzieżą gimnazjalną rozpocząć naukę prywatną, aby uchronić ją od rozpróznienia i utraty roku szkolnego. Usiłowanie nauczycieli napotykało na różne trudności. Najpierw poblizze terenu wojennego, oddalonego nie dalej, jak cztery mile od Bochni, powtóre brak odpowiedniego na naukę lokalu -- nie małe stanowiły przeszkody. Dobra wola nauczycieli i laskawa życzliwość ks. prałata Wilczkiewicza, który po raz wtóry ofiarował swój Dom katolicki dla uczącej się młodzieży -- ułatwiły zadanie. Dnia 2. marca 1915. ogłoszono w kościele z ambony wpisy. Do wpisów zgłosiło się 130 uczniów. Wkrótce liczba ta doszła do 150. Już miano rozpocząć naukę w Domu katolickim, gdy zaszła nowa przeszkoda: ofiarowany na szkołę lokal zajęła wojskowość na szpital. Komendant szpitala jednak, okazując dobrą wolę dla pozbawionej nauki młodzieży, ofiarował za Dom katolicki filię gimnazjalną u p. Górowej i postarał się u Komendy etapowej o zakaz używania lokalu tego dla celów wojskowych. Nauka była zapewniona: ułożono rozkład godzin dla 7 klas w 3 salach przy całodziennej nauce, trwającej od godz. 8. rano do 5. po południu.

Tak miały się rzeczy, kiedy 6. marca zjechał do Bochni Pan Wiceprezydent Rady Szkolnej Kraj. Dembowski. Po zwiedzeniu bursy i gimnazyum, w szczególności spustoszonej biblioteki i gabinetów -- podążył na filię do p. Górowej. Dowiedziawszy się o zamierzonej nauce -- wyraził Pan Wiceprezydent zadowolenie i gorąco zachęcił do niej. Przyrzekł wyjednać u wojskowości, aby klasy filialne u p. Górowej były wolne od zajęcia, nadto wypłacić drugą połowę czynszu za wynajem filii. Dzięki poparciu Pana Wiceprezydenta, tut. c. k. Starostwa i Magistratu ustąpił szpital wojskowy nie tylko z klas filialnych u pani Górowej, ale i z Domu katolickiego. Zakład zyskał dwa domy na naukę. Po ich odczyszczeniu i uporządkowaniu -- przy głośnym odgłosie huku armat, grzmiących nad Nidą i Dunajcem -- odprawiono dnia 15. marca uroczyste nabożeństwo wstępne. Z kościoła udała się młodzież do dużej sali Domu katolickiego, gdzie wysłuchała przemówienia ks. prof. Nalepy i prof. Barań-

skiego, zachęcających młodzież w ciepłych słowach do wyteżającej pracy i pamięci o wielkich ideałach narodowych. Na drugi dzień rozpoczęła się regularna nauka wśród dość ciężkich warunków, w salach odświeżonych, ale ledwie stołem, stolkiem, ławkami i tablicą wypełnionych — bez przyrządów, okazów i map, których — o ile ocalały — ostrożność jeszcze nie pozwalała wносить z gabinetów.

Mimo przygnębiającego nastroju z powodu upadku Przemysła i mimo możliwości ponownej ewakuacji ze względu na blizkie niebezpieczeństwo — nauka odbywała się dalej. Nauczyciele i młodzież wytrwała na posterunku.

Przed świętami Wielkiejnocy powrócił z obczyzny prof. Sutkowski — po świętach prof. Słuszkiewicz i Trzpis. Powiększyło się szczupłe grono, nauka poszła raźniej. Ale jeszcze zakład nasz, pracujący opodal linii bojowej przy codziennym prawie pomruku dział — miał przejść niejedno wstrząśnienie. Oto dnia 16. kwietnia pobrani zostali do pospolitego ruszenia profesorowie: Słuszkiewicz, Sutkowski i Tulecki, potem Jaworski i Wilczyński. Ich ubytek, choć chwilowo zastąpiony przez rozebranie godzin i przydzielenie przez Radę Szkolną Krajową p. Jana Podoby, dał się odczuć na szczęście niedługo, bo profesorowie Słuszkiewicz i Sutkowski powróli na skutek nowego badania lekarskiego.

Nauka trwała dalej na tle coraz to nowszych obrazów wojny, bo oto po 20. kwietnia rozpoczął się przemarsz wojsk niemieckich przez Bochnię. Potężne kolumny wszelkiego rodzaju przesuwały się koło naszych sal szkolnych, w których młodzież, witana często przez żołnierzy, uczyła się w ciągłych przerwach. Gdy zakład obchodził rocznicę Konstytucji 3-go maja, dokonano nad Dunajcem i Białą przełamania wału nieprzyjacielskiego. I znowu nowe wstrząśnienie w naszym życiu szkolnym: Dom katolicki został ponownie zajęty przez szpital połowy. Na szczęście komendant szpitala, nie chcąc udaremniać nauki, odstąpił górne sale tutejszej Rady powiatowej, już zajęte przez wojskowość. Dzięki zabiegom sekretarza Rady powiatowej p. Siemieńskiego, wice-marszałek p. Ruebenbauer zgodził się życzliwie na umieszczenie klas naszego gimnazjum w budynku Wydziału powiatowego. Komendant szpitala, dr. Wiesner polecił żołnierzom oczyścić i przygotować do nauki sale Rady powiatowej tak, że po dwudniowej przerwie rozpoczęła się nauka już w nowym gmachu i dotrwała w nim do końca roku szkolnego.

Tymczasem po zwycięstwach pod Tarnowem i Gorlicami — w miarę parcia nawały nieprzyjaciół ku Sanowi — poczęło przybywać coraz więcej młodzieży. Okazała się potrzeba podzielenia klasy pierwszej i drugiej na dwa oddziały. Zakład wkońcu urósł do liczby 250 uczniów i do 10 klas. To ułatwienie nauki okazało się możliwe dopiero po powrocie innych członków-profesorów: Chojeckiego, Łasińskiego, Kantora, dra Gofrona i Romańskiego. Przyrost sił nauczycielskich okazał się tem bardziej pożądany, że po odzyskaniu z dniem 8. czerwca klas filialnych można było przenieść naukę południową klas V. i VI. na poranne godziny, oszczędzając młodzieży upalnych godzin niezwykle ciepłego lata.

Wśród takich warunków i okoliczności odbywała się nauka gimnazjum bocheńskiego w tym ciężkim roku szkolnym. To też w odmiennych — niż po inne lata — warunkach odbyły się i zwykle uroczystości szkolne. Rocznicę Konstytucji 3-go maja obchodzono nabożeństwem i podniosłem kazaniem patriotycznym ks. Andrzeja Bilińskiego. Na godzinach nauczyciele uczcili drogą pamiątkę osobnem wspomnieniem. „Chwila dziwnie osobliwa“ pociągnęła wielu uczniów czterech wyższych klas w szeregi legionów.

Oktawę Bożego Ciała obchodzono uroczystą procesją opodal gimnazjum. Uczniowie, nie mogąc przy gmachu gimnazjalnym, urządzili ołtarz przy klasach filialnych.

Ze względu na nierównomierność nauki musiano uczniów, zgłaszających się po pierwszej konferencji, t. j. po 18. maja, uważać za prywatystów.

Dnia 21. czerwca, jako w dzień Patrona gimnazjum św. Alojzego, odbyło się uroczyste nabożeństwo, odprawione przez ks. prof. Bystrzyckiego z kazaniem ks. prof. Michała Pawlusa.

Radosną wieść o odzyskaniu Lwowa uczczono dziękczynnem nabożeństwem, urządzonem przez Władze 26-go czerwca 1915. r.

Dnia 28. czerwca, w rocznicę śmierci ces. Ferdynanda, wysłuchała młodzież wraz z przelożonymi żałobnej Mszy św.

Wskutek odezwy, zachęcającej do zbierania metali na cele wojenne, odbyła się (pod kierunkiem profesorów: Bielczyka, Chojeckiego, Jaworskiego, Łasińskiego i Sutkowskiego — a z poza grona dyrektorów: Kępy, Kowalskiego, Kozłowskiego i Skoczka) zbiórka dnia 30. czerwca i przyniosła wiele materiału.

Na fundusz państwowy dla sierot i wdów po poległych złożyła młodzież gimnazjalna 44 K 22 hal.

Z powodu opóźnienia nauki zarządziła c. k. Rada Szkolna Krajowa na wniosek grona, aby rok szkolny zakończyć 30. lipca.

Z polecenia c. k. Rady Szkolnej Krajowej odbył lustrację gimnazjum w dniach 17—30. lipca i przeprowadził klasyfikację uczniów p. Dyrektor zakładu Kurowski.

Dnia 29. lipca odprawiono nabożeństwo żałobne za poległych uczniów naszego gimnazjum, w którym wziął udział cały zakład.

Rok szkolny zakończono rozdaniem świadectw 30. lipca po nabożeństwie z kazaniem w kościele parafialnym.

Życie religijne młodzieży rozwijały stałe praktyki religijne, t. j. wspólne nabożeństwa i obowiązkowa spowiedź z Komunią św., odbyta we wrześniu, w marcu po rekolekcyach i w maju. Prócz tego przystąpiła młodzież z własnego popędu do Sakramentów św. w dniu Patrona zakładu św. Alojzego.

Nekrolog.

W czerwcu 1915. r. umarł opatrzony św. Sakramentami uczeń klasy I.

JAN KASPRZYK.

W lipcu 1915. r. utonął w Rabie uczeń klasy VII.

JAN KRAJEWSKI.

Pokój ich duszom!

V. Tabele statystyczne zakładu.

(Liczba dopisana na prawo u góry oznacza ilość prywatystów, u dołu ilość hospitantów).

Tytuły	K l a s a														Razem												
	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII					
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b		c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b
A) Rok 1913/14.																											
a) Liczba uczniów:																											
Z końcem roku szkolnego 1913/14																											
było uczniów publicznych . . .																											
" " prywatnych . . .																											
Razem																											
b) Uzupelnienie klasyfikacji za rok szk. 1913/14.																											
Do egz. poprawczego przeznaczon.																											
uzupełniają.																											
R. S. K., zezwoliła na egz. popr.																											
Egz. popr. i uzupełniający złożyło																											
Ostateczny wynik klasyfikacji:																											
chlubnie uzdolnionych																											
uzdolnionych																											
na ogół uzdolnionych																											
nie uzdolnionych																											
nie klasyfikowano																											
Razem																											
481																											
24																											
505																											
27 ¹																											
6																											
2																											
31 ¹																											
49																											
343 ¹⁴																											
20 ¹																											
66 ²																											
37																											
481 ²⁴																											

Tytuły	Klasa										Razem	
	I		II		III	IV	V	VI	VII	VIII		
	a	b	a	b								
6. Według miejsca pobytu rodziców było:												
Z Bochni	12 ^a	11 ^b	15 ^a	26 ^b	26 ^a	16 ^b	16 ^a	6 ^b	4 ^a	0 ^b	133 ^{a,55}	
Z powiatu bocheńskiego	8 ^a	8	5	8	13 ^b	5 ^a	3 ^a	2 ^b	5 ^a	0 ^b	57 ^{b,19}	
Z innych powiatów Galicji	1	—	4 ^a	1 ^a	2 ^a	0 ^b	0 ^a	0 ^a	2 ^a	0 ^b	10 ^{a,1}	
„ „ Austrii	1	—	—	—	—	—	—	—	0 ^a	—	1	
„ „ państw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 ^a	
Razem	22 ^a	22 ^b	24 ^a	35 ^a	41 ^a	21 ^{a,1}	17 ^a	8 ^{b,6}	11 ^b	0 ^b	201 ^{a,66}	
7. Stan rodziców.												
Właściciele i dzierz więk. posiadłość	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	3	
Własność i mieszkanie rolnicy	6	5	2	8	7 ^a	4 ^a	0 ^b	0 ^b	4 ^a	0 ^b	36 ^{a,8}	
Rzemieslnicy i przemysłowcy	3	1	3	6 ^a	3 ^a	3 ^a	2	—	2 ^a	0 ^b	26 ^{a,6}	
Kupcy	—	2	—	—	0 ^a	—	—	0 ^a	0 ^a	—	2 ^a	
Księża obrz. gr. kat.	—	7	8 ^a	10 ^a	18 ^a	6 ^a	11 ^b	—	2	0 ^b	69 ^{a,17}	
Urzędnicy i słudzy rząd. i aut.	1	2 ^a	3	3	3	0 ^a	0 ^a	6 ^a	2 ^a	—	17 ^a	
Nauczyciele	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	3 ^a	
Oficerowie i urzędn. wojskowi	—	—	1	1	—	0 ^a	0 ^a	1	0 ^a	—	3 ^a	
Notaryusze, lekarze, adwokaci	2	—	1	3	—	—	—	—	—	—	7 ^a	
Prywatni urzędnicy i oficyalisty	1	1	2	2	1	3	—	1	—	—	10	
Zarobnicy dzienni	1	1	—	5	8	4 ^a	1 ^a	—	1 ^a	—	23 ^a	
Włowy	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	
Sieroty po obojgu rodzicach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Razem	22 ^a	22 ^b	24 ^a	35 ^a	41 ^a	21 ^{a,1}	17 ^a	8 ^{b,6}	11 ^b	0 ^b	201 ^{a,66}	

Tytuły	K l a s a										Razem	
	I		II		III	IV	V	VI	VII	VIII		
	a	b	a	b								
10. Opłatę szkolną złożyło:												
z końcem r. szk. 1913/14	0 ⁶	—	0 ⁵	—	0 ²	0 ²	0 ³	—	—	0 ⁵	—	0 ²³
w roku szk. 1914/15	—	—	2	7	4	9	6	1	1	—	—	30
Uwolnionych od opłaty szkolnej było:	—	—	24	31	44	29	18	17	19	5	—	187
Opłata szkolna wynosiła kor.:												
za rok 1913/14	180	—	150	—	60	60	90	—	—	150	—	690
w roku 1914/15	—	—	60	210	120	270	180	30	30	—	—	900
Razem	180	—	210	210	180	330	270	30	30	150	—	1590
Taksy wstępne wynosiły w kor.	25	22	3	6	4	7	5	8	4	2	—	361-20 K
Datki na środki naukowe	27	23	26	39	48	40	26	19	21	7	—	558-— r
Taksy za duplikaty świadectw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22-— r
11. Stypendya:												
Liczba stypendystów	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	4
Kwota ogólna stypen. w kor.	—	100	—	—	—	400	—	—	232	—	—	992-— K

Uwaga: Ze względu na wielką liczbę egzaminów uzupełniających i niestudowanej wskutek tego ilości uwolnionych — liczb statystycznych z czesnego klas I a+b, nie podaje się.

VI. Egzamin dojrzałości.

W terminie jesiennym złożyli egzamin dojrzałości dn. 31. sierp. 1914.

1. **Kukla Józef**, ur. 19. kwietnia 1893. w Starym Wiśniczu w Galicyi.
2. **Frączek Józef**, ur. 20. lutego 1894. w Stryszawie w Galicyi.
3. **Lipowicz Władysław Ludwik**, ur. 21. czerwca 1893. w Monastersku w Galicyi.
4. **Majta Antoni**, ur. 1. września 1893. w Dziewinie w Galicyi.
5. **Tkaczów Jan Stanisław**, ur. 16. października 1903. w Boguchwałe w Galicyi.
6. **Wójtowicz Marcin**, ur. 13. listopada 1891. w Łąckiej Górnej w Galicyi.
7. **Zieliński Mieczysław Ludwik**, ur. 1. stycznia 1896. w Woli Zabierzowskiej w Galicyi.

Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa W. i O. z dnia 28. października 1914 r. L. 2988. złożyli wojenny egzamin dojrzałości:

Dnia 6. marca 1915:

1. **Janik Stanisław**, ur. 21. kwietnia 1895. w Cięcinie w Galicyi.

Dnia 28. czerwca 1915:

2. **Knapik Kazimierz**, ur. 2. marca 1896 r. w Gorlicach w Galicyi.
3. **Stawarz Stefan**, ur. 26. września 1893. w Krasowicach w Galicyi.

Dnia 24 lipca 1915:

4. **Czerwonka Stanisław**, ur. 9. listopada 1896. w Grodzisku Dolnym w Galicyi.
 5. **Czyrek Jan**, ur. 28. paźdz. 1895. w Rogóźnie w Galicyi.
 6. **Czyrek Stanisław**, ur. 4. maja 1894. w Rogóźnie w Galicyi.
 7. **Gdula Julian**, ur. 1. stycznia 1895. w Łańcucie w Galicyi.
 8. **Szłapa Roman**, ur. 14. lipca 1895. w Głuchowie w Galicyi.
-

VII. Klasyfikacja.

(Data przy nazwisku ucznia w nawiasie oznacza dzień jego wystąpienia z zakładu. Gwiazdka przy nazwisku oznacza chlubnie uzdolnionego).

KLASA I A.

1. Bernady Tomasz I.	15. Reguła Emil II.
2. Czwiertnia Jan, egz. uz.	16. Różycki Seweryn
3. Dziki Czesław I.	17. *Serafiński Jan (pryw.)
4. Forys Józef II.	18. Sieprawski Jan, egz. uz.
5. Goslar Ludwik, egz. uz.	19. Siwy Franciszek II.
6. Halla Aleksander II.	20. *Smolka Tadeusz (pryw.)
7. Ham Jan, egz. uz.	21. Stachowicz Tadeusz, egz. uz.
8. Kasprzyk Jan (I ^{24/6})	22. Stachurski Maksymilian I.
9. Kasprzyk Polikarp (pryw.) I.	23. Szaruga Andrzej II.
10. Kicia Eugeniusz I.	24. Szeliga Adam I.
11. *Kiernik Zygmunt	25. Szewczyk Filip I.
12. Kosek August, egz. uz.	26. Szlamka Józef I.
13. *Łasiński Zbigniew (pryw.)	27. Wiśniewski Stanisław I.
14. Nodzyński Mieczysław I.	

KLASA I B.

1. Chwalibóg Bronisław II.	13. Pawelek Eugeniusz, egz. uz.
2. Chyl Franciszek, egz. uz.	14. Pawelek Stanisław I.
3. Czajka Tadeusz, egz. uz.	15. Samolej Piotr I.
4. Fenczyn Jan, egz. uz.	16. Siuta Jan II.
5. Fiołek Stefan I.	17. Skoczek Karol (pryw.)
6. Gucwa Zdzisław, egz. uz.	18. Szczepański Mieczysław I.
7. Kaczmarczyk Tadeusz, egz. uz.	19. Twardowski Jan, egz. uz.
8. Korta Józef II.	20. Woydyła Rudolf, egz. uz.
9. Kram Julian, egz. uz.	21. Zapart Marian, egz. uz.
10. Kus Kazimierz, egz. uz.	22. Ziobor Władysław II.
11. Łyszczarz Ludwik II.	23. Zdziechowicz Kazimierz, egz. uz.
12. Michalik Piotr I.	

KLASA II A.

1. Baltaziński Alfred I.	15. *Pyrzowski Dominik
2. Górski Włodzimierz I.	16. Redel Józef, egz. uz.
3. Hadowski Stanisław, egz. uz.	17. Rybski Józef I.
4. Hicel Kazimierz, egz. uz.	18. *Serafiński Tomasz
5. Kopetschny Adam, egz. uz.	19. Siemiński Pelicyan I.
6. Kostański Julian, popr. z hist.	20. Skrobotowicz Bronisław (pryw.), egz. uz.
7. Kulas Józef I.	21. *Słuszkiewicz Zygmunt
8. Kusionowicz Stanisław I.	22. Szczepański Tadeusz I.
9. Łącki Julian, egz. uz.	23. Szewczyk Ludwik II.
10. Madej Stanisław I.	24. Trojak Stanisław I.
11. Mirochna Stefan II.	25. Zając Karol I.
12. *Miszke Michał (pryw.)	26. Zeńczak Adam I.
13. Mucha Paweł I.	
14. Ochęduszek Zygmunt egz. uz.	

KLASA II B.

1. Bartyzel Antoni, egz. uz.	21. Nowakówna Janina (pryw.)
2. Biernat Tadeusz I.	22. Olszowy Bolesław I.
3. Bierowski Stefan (pryw.) I.	23. Orchel Wilhelm I.
4. Brzegowy Feliks I.	24. Piątkowski Tadeusz (pryw.), egz. uz.
5. Ciepłak Edward I.	25. Piekło Eugeniusz, egz. uz.
6. Czachor Jan, egz. uz.	26. Piotrowski Karol, popr. z geogr.
7. Czajka Mieczysław, popr. z hist.	27. Schneider Mieczysław, egz. uz.
8. Chrobak Kazimierz, egz. uz.	28. *Stabrawa Jakób
9. Duda Jan, egz. uz.	29. Stawiarczyk Adam I.
10. Dziemborowicz Zygmunt, egz. uz.	30. Szewczyk Tadeusz I.
11. Gońka Piotr ^{23/7} II.	31. Szewczyk Tadeusz Stanisław, popr. z hist.
12. Kędrina Jan I.	32. Słosarczyk Bolesław, egz. uz.
13. Kielbik Wacław I.	33. Urbański Czesław I.
14. Kośmider Maryan, egz. uz.	34. *Walloni Władysław (pryw.)
15. Kusto Franciszek, popr. z hist.	35. Wilkowiec Franciszek, egz. uz.
16. Leśny Leopold, egz. uz.	36. Wojtas Henryk I.
17. Liszka Eugeniusz I.	37. Woryk Teodor I.
18. Madej Franciszek I.	38. Zaleski Władysław I.
19. Marek Wacław I.	39. Zell Franciszek I.
20. Nowak Stanisław	

KLASA III.

1. Bandurowski Bol., popr. z geogr.	25. Marko Aleksander I.
2. Birnbaum Władysław (pryw.)	26. Olszowy Aleksander II.
3. Bochyński Wilhelm I.	27. Pacuła Bolesław I.
4. Bothe Adam I.	28. Piotrowicz Karol I.
5. Chudzikówna M. (pryw.), popr. z hist.	29. Piskorz Józef (pryw.) I.
6. Desser Abraham (pryw.) I.	30. Popielak Zygmunt I.
7. *Dudziec Stanisław	31. *Regner Wiktor
8. Eckel Ferdynand I.	32. Robak Mieczysław, egz. uz.
9. Goc Franciszek I.	33. Ruebenbauer Czesław I.
10. Gonddek Mojzy I.	34. Skołyśzewski Zdzisław I.
11. Hojarski Franciszek I.	35. Skulmowski Józef, popr. z hist.
12. Janikowski Józef I.	36. Soból Adam II.
13. Jarema Euzebiusz I.	37. Späth Franciszek I.
14. Kamionka Stanisław, egz. uz.	38. Stachowicz Jan I.
15. Kasprzyk Rudolf, egz. uz.	39. Stachura Stanisław I.
16. Kłusek Józef, egz. uz.	40. Strach Józef I.
17. Kokoszka Serafin I.	41. Szlamka Adam I.
18. Kopeć Michał (pryw.), popr. z hist.	42. Świder Józef I.
19. Kopetschny Jerzy I.	43. Twardowski Józef I.
20. Kosiba Stanisław I.	44. Willam Tadeusz I.
21. Kotłowski Stanisław (pryw.), egz. uz.	45. Wiśniewski Maryan I.
22. Kubiec Zygmunt (pryw.) I.	46. Zajac Marcin, egz. uz.
23. Lichy Józef, egz. uz.	47. Zięba Józef I.
24. Litwinowicz Izydor I.	48. Żydek Stanisław, egz. uz.

KLASA IV.

1. *Adamczyk Stanisław (pryw.)	4. Cebula Jan (¹⁰ 7) II.
2. Anlauf Stefan (pryw.), egz. uz.	5. Derendal Józef I.
3. Bierowski Kazimierz I.	6. Godłowska Marya (pryw.) I.

7. Golas Mieczysław I.	24. Osika Edward I.
8. Holzbacherówna Jadwiga (pryw.)	25. Piotrowski Jan (pryw.), egz. uz.
9. Hutny Kazimierz, egz. uz.	26. Rajca Ludwik (pryw.), egz. uz.
10. *Janik Franciszek (pryw.)	27. Ryskalczyk Julian (pryw.) egz. uz.
11. Jedrychowski Marian I.	28. Słuszkiewicz Eugeniusz
12. *Kępowna Ewa (pryw.)	29. Sowa Henryk I.
13. Kokoszka Paweł I.	30. Sowiński Tadeusz I.
14. *Kozłowska Julia (pryw.)	31. Sroka Michał (pryw.) egz. uz.
15. Krajewski Władysław, egz. uz.	32. Stankiewicz Marian I.
16. Krzemiński Franciszek (pryw.) I.	33. Sudek Stefan I.
17. Krzyżanowski Józef (pryw.) I.	34. Szewczyk Franciszek I.
18. Kudela Kazimierz II.	35. Sliwa Kazimierz popr. z hist.
19. Kusionowicz Henryk I.	36. Słószarczyk Józef (^{18/5})
20. de Laveaux Jerzy, egz. uz.	37. Urbański Miecz. (pryw.) popr. z hist.
21. *Łasińska Marya (pryw.)	38. Wach Tadeusz, egz. uz.
22. Mikłasiński Władysław I.	39. Wielochowski Włodzimierz (pryw.)
23. Misiewicz Cypryan (pryw.) I.	40. Wielochowski Stanisław (hosp.)

KLASA V.

1. Cebula Feliks (pryw.) I.	14. Marko Roman I.
2. Chrobak Józef, egz. uz.	15. Okulicki Leopold, egz. uz.
3. Doering Mieczysław II.	16. Piekarczyk Józef, egz. uz.
4. Fuglewicz Jan, egz. uz.	17. Podgórzec Eugeniusz, egz. uz.
5. Gawęda Andrzej, egz. uz.	18. Rachwał Tadeusz I.
6. Goslar Feliks, egz. uz.	19. Sękowski Stefan, popr. z gr.
7. Holz hacker Juliusz	20. Siemiński Jan (^{8/5})
8. Kamionka Stanisław, egz. uz.	21. Sieprawski Stefan I
9. *Kapecówna Aleksandra (pryw.)	22. Silbiger Feiweł, popr. z gr.
10. Karpiński Aleksander (pryw.) egz. uz.	23. Stochel Stan. (pryw.) popr. z niem.
11. Klóś Stanisław (pryw.) egz. uz.	24. Szewc Józef, egz. uz.
12. Kofodziej Michał I.	25. Zachara Karol (pryw.)
13. Lidwin Klemens (pryw.) egz. uz.	26. Machnicka Marya (hosp.)

KLASA VI.

1. Czayka Stanisław I.	11. Miszke Marian (pryw.) I.
2. Czwiertnia Kamil I.	12. Raiman Edward (pryw.)
3. Drożdż Leon (pryw.), popr. z mat.	13. Rogóż Stanisław (pryw.) I.
4. Filipczyk Jan (pryw.) I.	14. Rojek Mieczysław, popr. z hist.
5. Gąsiorek Kazimierz (pryw.)	15. *Różycki Roman
6. Gondek Czesław I.	16. Siemiński Kazimierz, egz. uz.
7. Hojarski Kazimierz (^{7/5})	17. Skolyszewski Mieczysław I.
8. Kicia Stanisław, egz. uz.	18. Stary Piotr (pryw.) I.
9. Kozioł Jan (pryw.), popr. z mat.	19. Tatko Stanisław (pryw.)
10. *Marszałek Władysław (pryw.)	

KLASA VII.

1. Bothe Tadeusz I.	4. Czopek Jan (^{5/6}) I.
2. Burkowicz Stanisław	5. Gałązka Antoni I.
3. Cyran Konstanty (pryw.) I.	6. Grochola Władysław I.

7. Hachaj Franciszek (pryw.) I.	16. Pawłowski Franciszek ($1^{11}/_5$) I.
8. Krajewski Wojciech	17. Piec Józef
9. Leśniak Stefan (pryw.) I.	18. Piekarczyk Jan (pryw.) I.
10. Mięśowicz Tadeusz ($1^1/_8$)	19. Pytko Wojciech (pryw.)
11. Migdał Ludwik (pryw.)	20. Sowa Roman I.
12. Mikucki Sylwio (pryw.)	21. Szewczyk Jan ($1^2/_4$)
13. Nodzyński Tadeusz (pryw.) I.	22. Tomaszek Józef (pryw.) I.
14. Osika Stefan I.	23. Wsolek Tadeusz I.
15. Pacuła Ludwik I.	4. Zajączkowski Jerzy I.

KLASA VIII.

1. Czwiertnia Stanisław (2^4 5)	5. Rachwał Stefan (2^4 5)
2. Kański Antoni (pryw.) I.	6. Słaski Henryk (pryw.) I.
3. Pawłowicz Jerzy (pryw.) I.	7. Zaczek Michał (pryw.) I.
4. Piotrowski Walenty (pryw.) I.	

VIII. Ogłoszenie Dyrekcji.

Rok szkolny 1915-16 rozpocznie się nabożeństwem dnia 8. września 1915.

Wpisy na rok szkolny 1915-16 do wszystkich klas odbywać się będą dnia 3. i 4. września od godz. 8—12 przed południem; dla uczniów nowo wstępujących do kl. I. także przed wakacjami dnia 30-go lipca od godz. 11. przed południem. Późniejsze zgłoszenia uwzględni Dyrekcya tylko w razie ważnych powodów.

Uczniowie mają zgłaszać się do wpisu osobiście w towarzystwie rodziców lub opiekunów i mają przedłożyć świadectwo szkolne z ostatniego półrocza oraz wypełnioną kartę wpisową.

Uczniowie nowo do zakładu wstępujący mają przedłożyć:

a) metrykę, b) świadectwo rewakcyacji, odbytej w roku poprzedzającym wstąpienie do gimnazyum, c) ostatnie świadectwo szkolne tego zakładu, do którego przedtem uczęszczali, z potwierdzeniem Dyrekcji, że mogą przejść bez przeszkody do innego zakładu, d) świadectwo moralności w razie przerwy w uczęszczaniu do szkoły. Każdy uczeń składa przy wpisie 2 Kor. na zbiory naukowe i 1 Kor. na cele zabaw szkolnych, uczniowie nowo wstępujący do zakładu nadto takse wstępną w kwocie 4 Kor. 20 hal.

Uczniowie, od opłaty szkolnej niewolnieni, winni ją złożyć zapomocą czeku Pocztovej Kasy oszczędności w ciągu pierwszych sześciu tygodni każdego półrocza w kwocie po 30 Kor. za półrocze, tylko uczniowie klasy I. mogą złożyć opłatę za pierwsze półrocze w ciągu trzech pierwszych miesięcy roku szkolnego, t. j. do końca listopada.

Jeżeli uczniowie klasy I. chcą uzyskać odroczenie złożenia opłaty szkolnej za I. półrocze, winni w przeciągu 8 dni po przyjęciu do zakładu przedłożyć Dyrekcji odnośne podanie, wystosowane do Wysok. c. k. Rady Szkolnej krajowej i dołączyć świadectwo dochodów i majątku rodziców, wystawione w b. r. przez Urząd gminny, a potwierdzone przez Urząd parafialny miejsca pobytu rodziców, a następnie za pierwsze 2 miesiące nauki szkolnej wykazać się cenzurą w zachowaniu się przynajmniej „dobre”, oraz postępem we wszystkich przedmiotach nauki przynajmniej „dobry”.

Egzamina wstępne do kl. I. można składać w dwóch terminach. Pierwszy odbędzie się 31. lipca od godziny 8-mej rano dla zgłaszających się przed ferjami; drugi dnia 6. września. Wymagania przy egzaminie wstępnym do klasy I. są następujące :

a) Z religii: wiadomości, które według terażniejszego rozkładu nauki powinien uczeń nabyć w pierwszych czterech latach obowiązkowej nauki szkolnej w szkołach czteroklasowych.

b) Z języka polskiego: Czytanie płynne i wyraźne; objaśnianie odczytanych ustępów pod względem treści i związku myśli; opowiadanie treści większymi ustępami; znajomość części mowy, odmiana imion i czasowników; znajomość zdania pojedynczego, rozwiniętego i rozbiór jego części składowych pod względem składni rzędu i zgody; poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć, znanych uczniom, z uwzględnieniem zasad interpunkcyi; piśmienny rozbiór zdania pojedynczego z kilku zwykłemi określeniami; zdanie to będzie wyjęte z dyktatu.

c) Z języka niemieckiego: Czytanie płynne i zrozumiałe; znajomość odmiany rodzajników, rzeczowników, przymiotników i zaimków (osobistych, dzierżawczych, wskazujących i względnych); odmiana słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej, tudzież odmiana najzwyczajszych czasowników mocnych; zasób wyrazów z zakresu pojęć, uczniom znanych; poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego przekład przed podyktowaniem poda się uczniom w języku polskim.

d) Z rachunków: Pisanie liczb do miliona włącznie; biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi; pewność w tabliczce mnożenia; znajomość ważniejszych miar i wag metrycznych.

W każdym z tych terminów egzaminu rozstrzyga się o przyjęciu lub nieprzyjęciu ucznia stanowczo, a powtórzenie wstępnego egzaminu ani w tutejszym ani w innym zakładzie nie jest przed upływem roku dopuszczalne.

Egzamina wstępne do klas II—VIII odbędą się 6. i 7. września. Tak uczniowie poddający się egzaminowi wstępnemu do kl. II—VIII, jakoteż prywatyci zakładu winni się wykazać wiarogodnem poświadczeniem kapłana, że pobierali u niego naukę religii w myśl rozporządzenia ministerjalnego.

Egzamina poprawcze i uzupełniające odbędą się w dniu 1. i 2. września od godziny 8-mej rano. Uczniom wolno mieszkać tylko w takim domu, w którym odpowiedzialny nadzór stosuje się ściśle do regulaminu, obowiązującego dla osób, utrzymujących uczniów. Jeżeli odpowiedzialny nadzór nie wypełniałby swych obowiązków, a jego mieszkanie nie odpowiadałoby względom higienicznym, Dyrekcya zażąda od rodziców lub opiekuna ucznia, aby go bezzwłocznie pod innym nadzorem umieścili, w przeciwnym razie wzbroni uczniowi dalszego uczęszczania do szkoły.

Każdy odpowiedzialny nadzorca winien zgłosi się osobiście w Dyrekcji zakładu w przeciągu pierwszych dwu tygodni września, ewentualnie zaraz po przyjęciu ucznia na mieszkanie w ciągu roku celem doręczenia mu „Regulaminu dla osób, utrzymujących w swych domach uczniów szkół średnich”, ustanowionego rozporządzeniami ministeryalnemi.

Nadzór domowy, rodzice i opiekunowie uczniów winni zgłaszać się w ciągu roku na konferencye wywiadowcze, których stale terminy wyznaczone zostaną i ogłoszone z początkiem roku na tablicy ogłoszeń w przedsionku budynku. Wobec regularnie odbywających się konferencyi wywiadowczych, zakład nie będzie wysyłał do rodziców i opiekunów, zamieszkałych w miejscu, piśmiennych zawiadomień o postępie ich wychowanków, tylko na życzenie, wyraźnie objawione.

W Bochni dnia 30. lipca 1915.

Józef Kurowski,
dyrektor.

SIĄZEK SZKOLNYCH

KŁADZIE BĘDĄ UŻYWANE W ROKU 1915/1916.

KLASA IV.		KLASA V.		KLASA VI.		KLASA VII.		KLASA VIII.	
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
1	70	2	—	1	80	2	20	3	—
2	40	1	60	—	70	2	60	1	50
2	20	2	40	2	60	—	85	2	20
1	60	1	60	4	80	1	20	2	20
—	—	2	40	—	—	1	20	1	12
—	—	2	40	1	40	3	—	3	—
—	—	1	40	1	70	1	40	3	—
—	—	1	40	2	20	3	—	1	12
—	—	—	—	2	20	3	—	—	—
3	60	3	80	3	50	3	60	3	60
3	—	3	80	3	60	4	—	4	—

Geografia *	Romer, Geografia. Wyd. 2. z atlasem. Lwów 1908. Opr.	3 20	Siwak, Geografia dla klasy II. i III. Lwów 1913. Wyd. 2. Opr.	3 20	Siwak, Geografia jak w kl. II.	Majerski, Geografia monarchii austr.-węgierskiej. Wyd. 6. Lwów 1912. Opr.	2 29	Pawłowski, Geografia klas wyższych. Część I.	
Historia powszechna **	Gebert i Gebertowa. Opowiadania z dziejów ojczyznnych. Lwów 1912. Wydanie 2 zmienione. Opr.	2 50	Semkowicz, Opowiadania z dziejów powszechnych dla niższych klas szkół średnich. Część I. Wyd. 4. poprawione i uzupełnione. Lwów 1912. Opr.	2	Gebert i Gebertowa, Opowiadania z dziejów monarchii austr.-węg. Lwów 1912. Opr.	2 50	Zakrzewski, Historia powszechna. Część I. Wyd. 7. Kraków 1911. Opr.	2 40	Zakrzewski, Historia powszechna. Część II. Wyd. 1.
Matematyka	Kranz, Arytmetyka na klasę I. Kraków 1911. Opr. Suppantsehtsch, Poglądowa nauka geometrii dla kl. I. przetłumaczył Hordyński. Lwów 1911. Opr.	1 50 1	Kranz, Arytmetyka na klasę II. Kraków 1911. Opr. Suppantsehtsch, Zasady geometrii na klasę II. Przetłumaczył Hordyński. Lwów 1912. Opr.	1 50 1 40	Kranz, Arytmetyka na kl. III. Kraków 1910. Opr. Suppantsehtsch, Zarys geometrii dla klasy III. Przetłumaczył Hordyński. Lwów 1913. Opr.	1 80 1 70	Mihulowicz, Podręcznik arytmetyki dla kl. IV. Lwów 1911. Opr. Łomnicki, Geometria. Część I. i II. dla kl. IV. i V. (Planimetria i Stereometria) Wyd. 2. Lwów 1914. Opr.	1 50 3 40	Mihulowicz, Podręcznik arytmetyki na kl. V. I. Łomnicki, Geometria. Część II. Wyd. 1.
Fizyka	—————		—————		Złobicki, Wiadomości z fizyki dla III. i IV. klasy szkół średnich. Lwów 1913. Opr.	3 20	Złobicki, Wiadomości z fizyki jak w kl. III.	—————	
Historia naturalna	Nusbaum — Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. Rostafiński, Botanika szkolna na klasy niższe. Wydanie 8. Kraków Warszawa 1914. Opr.	3 60 2 50	Nusbaum i Wiśniowski, Wiadomości z zoologii jak w klasie I. Rostafiński, Botanika jak w kl. I.	2 50	—————		Duchowicz i Wiśniowski, Wiadomości z chemii i mineralogii dla klas niższych. Lwów 1911. Opr.	2 80	Wiśniowski, Zarys zoologii i geologii. Wydanie 1. Rostafiński, Botanika klas wyższych. 1911.
Propedeutyka filozofii	—————		—————		—————		—————	—————	

) Od kl. II—VIII: Kozenn-Gustawicz, Atlas geograficzny, 8 kor.

**) Od kl. IV—VII: Putzger-Lewicki-Bojarski, Atlas historyczny, 4 K 50 h.

